

I. MARKETING VE SLUŽBÁCH

1. MARKETING SLUŽEB

Marketing je společenský a řídicí proces, kterým jednotlivci a skupiny získávají to, co potřebují a požadují prostřednictvím tvorby, nabídky a výměny výrobků a hodnot s ostatními. (Kotler)

B2C X B2B X B2G X B2E!?

MARKETING SLUŽEB

Služba je jakákoliv činnost nebo výhoda, kterou jedna strana může nabídnout druhé straně, je v zásadě nehmotná a jejím výsledkem není vlastnictví. Produkce služby může, ale nemusí být spojena s hmotným produktem.

PRODUKT X VÝROBEK X SLUŽBA !?

TRENDY V OBLASTI POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB

- ▶ cílený marketingový přístup (STP),
- ▶ důraz na materiální prostředí - humanizace prostoru,
- ▶ **multikanálová komunikace**,
- ▶ orientace na dlouhodobé a vzájemně výhodné vztahy (CRM) - retence zákazníků,
- ▶ využívání zákaznických databází → **kustomizace**,
- ▶ aktivity v rámci CSR,
- ▶ využití IT (AI, automatizace obchodních procesů - robotizace), využití chatbotů → dopad na zaměstnanost,
- ▶ využití virtuální reality v prodejním procesu,
- ▶ **„fygitální svět“** v prodejním prostředí služeb,
- ▶ výzkum poskytovaných služeb (mystery mailing, mystery calling, mystery shopping,),

TRENDY V OBLASTI POSKYTOVÁNÍ SLUŽEB

- ▶ zákazník = emocionalizace, orientace na prožitek, fenomén času, zvýšené nároky na služby, personalizace,
- ▶ zákazník = samo-slужby, samo-obsluha,
- ▶ dezintermediace = vyloučení, mezičlánků, přímé propojení mezi zákazníkem a poskytovatelem služby,
- ▶ vliv makroekonomických faktorů (např. světová finanční krize v letech 2008 - 2009, výskyt COVID-19, válečné konflikty, legislativní nařízení, růst energií, demografická skladba obyvatelstva, množství a odborné předpoklady zaměstnanců, změny spotřebitelského chování apod.).
- ▶ ekonomika sdílení, GIG ekonomika (kola, auta, kanceláře, odborníci, pracovní síla, knihy, byty, ...).

SDÍLENÁ EKONOMIKA, GIG EKONOMIKA

- ▶ Zatímco sdílená ekonomika se zaměřuje na využívání existujících zdrojů a aktiv, gig ekonomika se více soustředí na flexibilní práci a poskytování služeb nebo pracovních příležitostí na volné noze.
- ▶ Oba tyto koncepty však mohou vzájemně souviset a některé platformy mohou kombinovat prvky obou modelů.

4 SEKTORY GIG EKONOMIKY

- ▶ Služby založené na **dopravě** - Uber, Blablacar, Creem, ... Pronájem auta i schopnosti řidiče řídit.
- ▶ Služby založené na **aktivech** - HomeAway, Airbnb, Turo, ... - jedna strana nabízí druhé aktivum (dům, byt, loď, peníze, ..).
- ▶ **Profesionální služby** - Upwork, Fiverr, Catalant, ... - propojení profesionálů za účelem byznysu (vědci, řemeslníci, fotografové, ...).
- ▶ **Ručně vyráběné zboží a drobné domácí práce** - Airtasker, Care.com, Etsy - venčení psů, hlídání dětí, úklid, ...
- ▶ Do roku 2025 se předpokládá růst gig ekonomiky o 123 %. Kolébkou je USA. Vysoká míra využití také ve Francii, VB.

2. SLUŽBA A JEJÍ VÝZNAM

- ▶ Sektor služeb je nesmírně rozsáhlý.
- ▶ Nejvíce služeb poskytuje téměř ve všech zemích stát.
- ▶ V sektoru služeb operují i neziskové organizace.
- ▶ Podnikatelský sektor poskytuje služby, za které realizuje přiměřený zisk.

SLUŽBA A JEJÍ VÝZNAM

- ▶ Zvyšující se úloha služeb ve společnosti se promítá do zvyšování podílu zaměstnanosti ve službách a v růstu podílu výkonů služeb na HDP.
- ▶ **Ve službách pracuje přes cca 60 % Čechů, ve vyspělých zemích více než 70 %.**
- ▶ Podíl služeb na HDP v ČR činí cca 60 %. Evropská unie má v průměru více než 70 % svého HDP ve službách, Spojené státy 80 %, Hongkong 90 %.
- ▶ Meziroční zvýšení tržeb (2022 - 2023) zaznamenaly v Česku i v EU27 všechny ekonomické sekce služeb. U nás nejrychleji rostlo ubytování, stravování a pohostinství (CZ NACE, sekce I, +33,2 %), přičemž růst byl zaznamenán jak v ubytování (CZ NACE, oddíl 55, +47,1 %), tak ve stravování a pohostinství (CZ NACE, oddíl 56, +30,0 %). V evropské sedmadvacítce tato sekce rostla o 27,5 % a rekordmanem se stalo Lotyšsko s růstem 55,6 %.

KAŽDÁ SLUŽBA MŮŽE BÝT SKVĚLÁ!

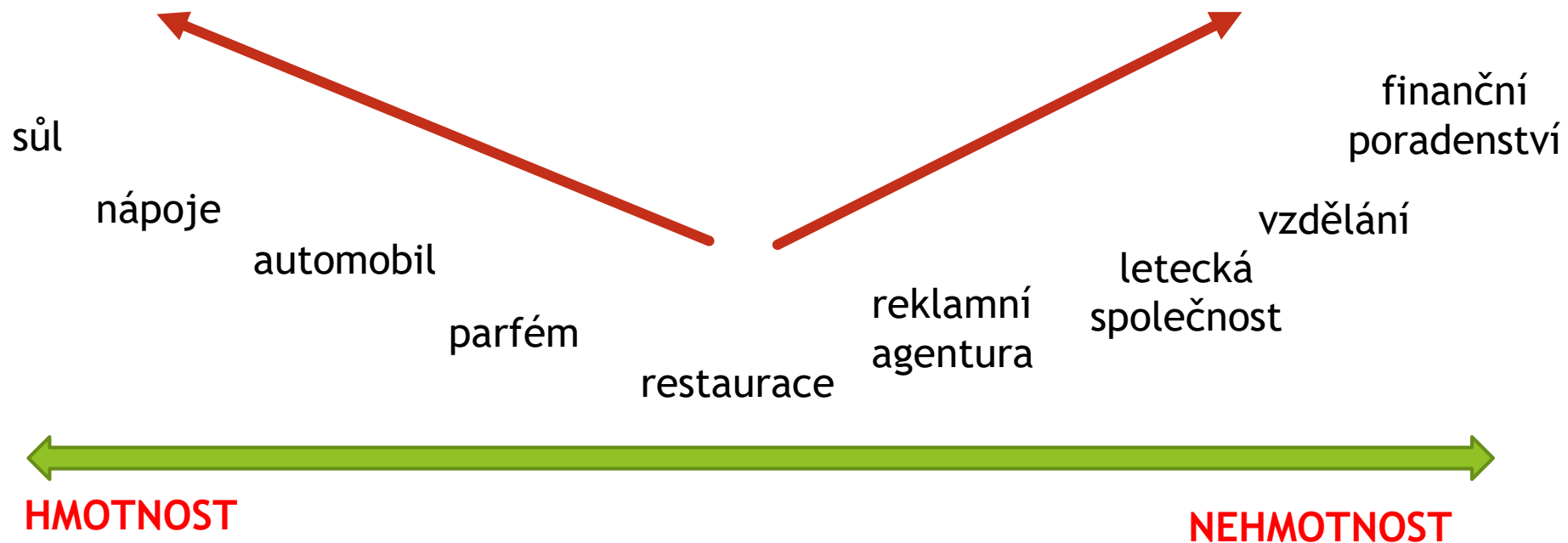
Autobusová přeprava Praha - Brno

- ▶ **2002:** nákup jízdenky byl možný pouze v kiosku na nádraží nebo u řidiče - službu zajišťoval jen nejnútnejší personál - vozový park byl zastaralý a často i špatně udržovaný - služba byla omezena striktně jen na přesun osob do cílového místa - **služba nenabízela nic navíc - transakční marketing!**
- ▶ **2024:** nákup jízdenky možný mnoha způsoby - personál pečuje o komfort cestujících - nové autobusy v bezvadném stavu - v nabídce je spousta doplňkových služeb pro zpříjemnění cestování - nejde jen o přesun cestujících - **jde o dobrý pocit zákazníka - relační marketing!**

3. VLASTNOSTI SLUŽEB

✓ Nehmotnost✓ Neoddělitelnost (technologická distribuce, zákazník jako spolu- producent)✓ Heterogenita✓ Zničitelnost (pomíjivost)✓ Nemožnost vlastnictví	SLUŽBA

MÍRA ZHMOTNĚNÍ SLUŽEB

MÍRA ZHMOTNĚNÍ SLUŽEB

VÝROBEK + SLUŽBA

X

SLUŽBA + VÝROBEK

4. KLASIFIKACE SLUŽEB

- ▶ Nejčastěji se používá tři sektorové členění. Teorie tří sektorů rozděluje ekonomické činnosti na primární sektor (zemědělskou výrobu a těžbu surovin), sekundární sektor (průmyslovou výrobu) a terciární sektor (činnosti produkující služby).
- ▶ **Terciární sektor** zahrnuje všechna odvětví lidské činnosti, jejichž podstatou je poskytování služeb, tedy poskytování práce, znalostí, finančních prostředků, infrastruktury, výrobků nebo jejich vzájemná kombinace.
- ▶ V současné době je platná v rámci EU statistická klasifikace ekonomických činností (Nomenclature Générale des Activités Économiques dans les Comunités Européennes - NACE), kterou členské státy EU respektují a přiměřeně si ji modifikují - CZ - NACE.
- ▶ V České republice se skládá z 21 sekcí A-U, z toho sekce A - Zemědělství, lesnictví a rybářství, sekce B - Těžba a dobývání, sekce C - Zpracovatelský průmysl. Sekce D - U zaujímají služby, z toho sekce D a E, představují služby obecného hospodářského zájmu, sekce F-N služby převážně komerční (zaměřené na zisk, poskytované soukromými tržními poskytovateli), sekce O-T veřejné služby poskytované veřejnými a soukromými netržními poskytovateli.

KLASIFIKACE SLUŽEB - CZ-NACE

- D** - Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz. vzduchu
- E** - Zásobování vodou; činnosti související s odpady a sanacemi
- F** - Stavebnictví
- G** - Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel
- H** - Doprava a skladování
- I** - Ubytování, stravování a pohostinství
- J** - Informační a komunikační činnosti
- K** - Peněžnictví a pojišťovnictví
- L** - Činnosti v oblasti nemovitostí
- M** - Profesní, vědecké a technické činnosti
- N** - Administrativní a podpůrné činnosti
- O** - Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení
- P** - Vzdělávání
- Q** - Zdravotní a sociální péče
- R** - Kulturní, zábavní a rekreační činnosti
- S** - Ostatní činnosti
- T** - Činnosti domácností
- U** - Činnosti extraterritoriálních organizací a orgánů

OSTATNÍ KLASIFIKACE SLUŽEB

- ▶ Odvětvové třídění (terciální, kvartérní, kvintérní služby).
- ▶ Tržní a netržní služby.
- ▶ Služby pro spotřebitele a organizace.
- ▶ Význam důležitosti pro kupujícího.
- ▶ Míra zapojení kupujícího.
- ▶ Frekvence poskytnutí služby (jednorázové, pravidelné).
- ▶ „Živý x neživý“ poskytovatel služby.
- ▶ Vysoké nároky x nízké nároky na znalosti při poskytování služby.
- ▶ Služby orientované na domácí nebo zahraniční trh.
- ▶ ...

5. MARKETINGOVÝ MIX SLUŽEB

Product	Produkt		
Price	Cena		
Place	Distribuce		
Promotion	Marketingová komunikace (Propagace – ne!)		
People	Lidé		
Physical evidence	Materiální předpoklady		
Process	Procesy		

MARKETINGOVÝ MIX 4P? X 4C?

4P pohledem producenta hodnot	4C zákaznický marketingový mix
Prodávající ⇒ zákazník	Zákazník ⇒ prodávající
PRODUKT (P RODUCT)	HODNOTA Z HLEDISKA ZÁKAZNÍKA (C USTOMER VALUE)
CENA (P PRICE)	NÁKLADY PRO ZÁKAZNÍKA (C OST TO THE CUSTOMER)
MÍSTO (P LACE)	POHODLÍ (C ONVENIENCE)
MARKETINGOVÁ KOMUNIKACE (P PROMOTION)	KOMUNIKACE (C OMMUNICATION)

II. PROCES STP A CHOVÁNÍ ZÁKAZNÍKŮ NA TRHU SLUŽEB

PROCES STP

STP = SEGMENTING - TARGETING - POSITIONING

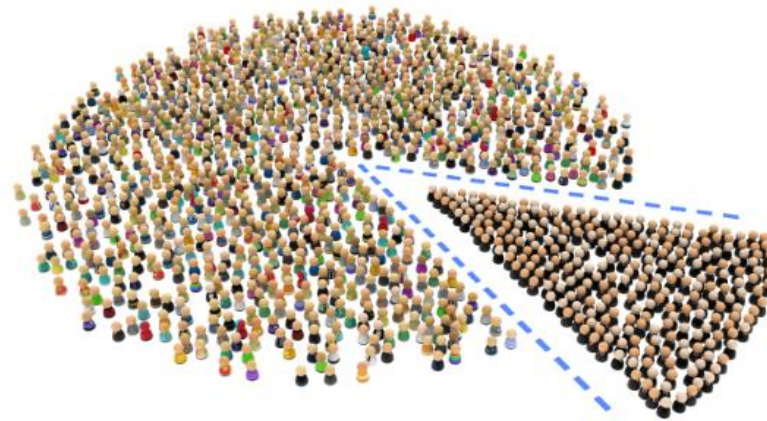

STP = 1. Segmentace - 2. výběr cílové skupiny - 3. tvorba pozice

1. SEGMENTACE

- ▶ **Segmentace** - rozčlenění trhu do tržních segmentů na základě segmentačních kritérií.
- ▶ **Vlastnosti dobrého segmentu:**
 - vnitřně homogenní,
 - heterogenní navenek,
 - dostatečně velký,
 - měřitelnost, dostupnost, vhodnost.
- ▶ **Segmentační kritéria:**
 - Geografické, demografické, psychografické, behaviorální.

Specifické cílové skupiny!

DEMOGRAFICKÁ SEGMENTACE - VĚK „GENERAČNÍ MARKETING“

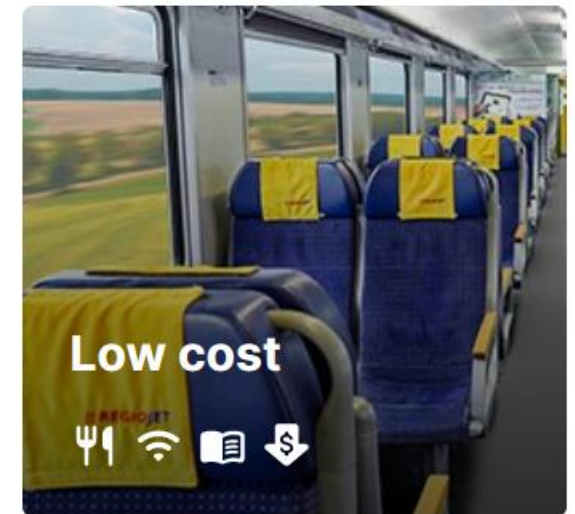
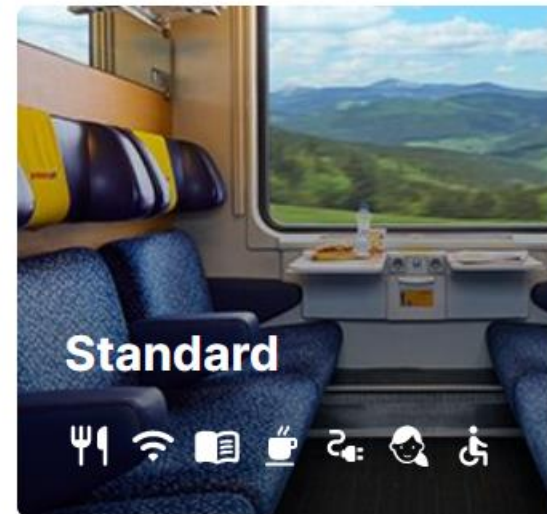
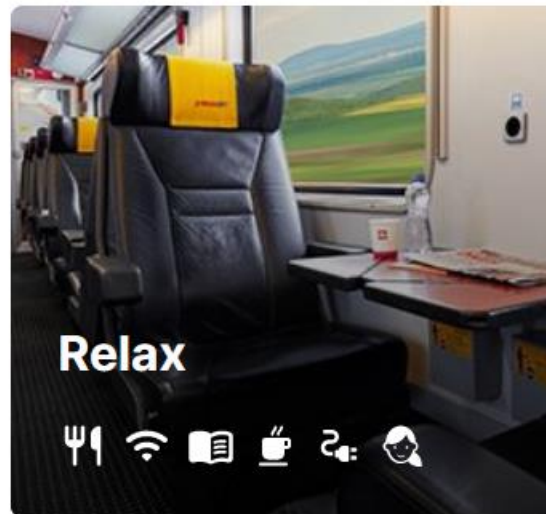
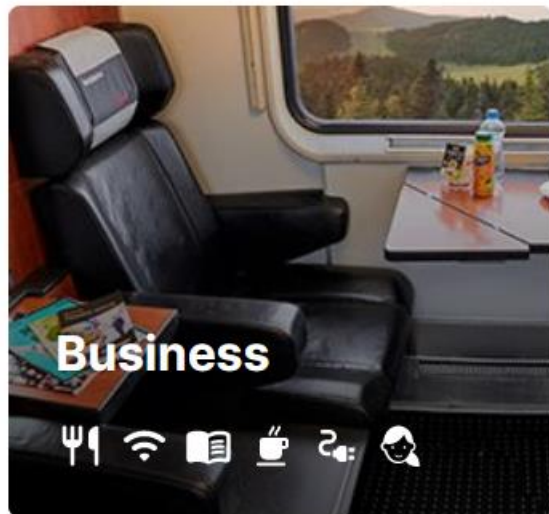
- ▶ Generace Baby Boomers ⇨ 1945 - 1964
 - ▶ Generace X ⇨ 1965 - 1980
 - ▶ **Generace Y ⇨ 1981 - 1996 ⇨ „Millenials“, „iGen“, „Net generation“**
 - ▶ **Generace Z ⇨ 1997-2014**
 - ▶ **Generace Alfa ⇨ 2015+**
- ▶ **Digitální přistěhovalci (digital immigrants) X digitální domorodci (digital natives).**

BEHAVIORÁLNÍ SEGMENTACE

Cestujte po Česku, Slovensku i celé Evropě luxusními autobusy RegioJetu. Čeká na vás moderní design a prémiové služby.

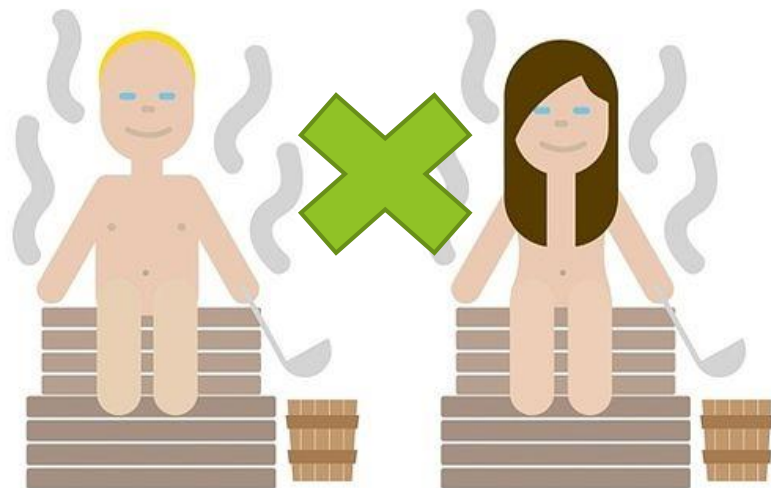
Naše autobusové třídy

DEMOGRAFICKÁ/BEHAVIORÁLNÍ SEGMENTACE

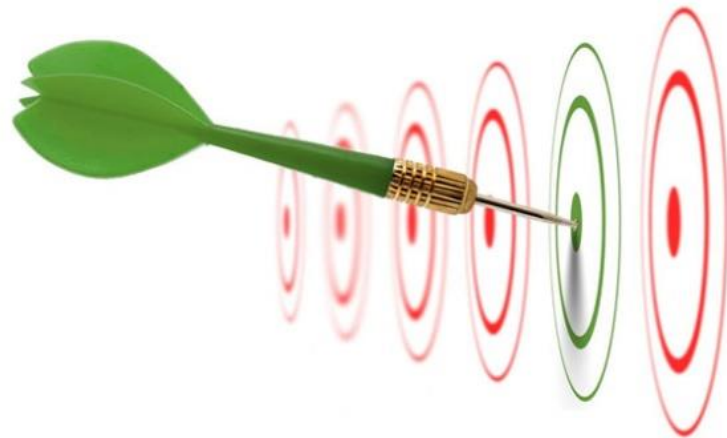

OPAČNÁ SEGMENTACE

2. TARGETING (VÝBĚR CÍLOVÉ SKUPINY)

- Po provedení segmentace trhu se pro každý segment definují příležitosti. V této souvislosti je nutné rozhodnout, na kolik segmentů se firma zaměří a který segment je pro ni nejzajímavější.

„Lepší je mít velký podíl na malém trhu, než malý podíl na velkém trhu“

STRATEGIE TARGETINGU

- ▶ **Nediferencovaný marketing** - firma ignoruje rozdíly mezi segmenty a uplatňuje na celém trhu pouze jeden typ nabídky.
- ▶ **Diferencovaný marketing** - firma operuje ve většině tržních segmentů, ale pro každý trh uplatňuje specifický marketingový program.
- ▶ **Koncentrovaný marketing** - cílem firmy je získat velký podíl na jednom nebo několika málo tržních segmentech.
- ▶ **One-to one marketing** (kustomizace) - individuální přístup X
Hromadná kustomizace!
- ▶ **Tržní mezera!**

3. POSITIONING (TVORBA POZICE)

- ▶ „Místo ve vědomí, v myslích zákazníků“, jež má produkt ve vztahu ke konkurenčnímu produktu.
- ▶ Vytvoření image služby nebo značky a umístění do podvědomí zákazníků (hotel Hilton, wellness - zámek Petrovice u Karviné, Karlova univerzita, restaurace s michelinskou hvězdou, vyhledávána nemocnice - lékař, ...).
- ▶ Grafické zobrazení pomocí pozičních map.

POZIČNÍ MAPA

FORMY CHYBNÉHO POSITIONINGU

- ▶ **Nedostatečný** - není dostatečná diferenciací služby (čerpací stanice, VŠ ekonomické, finanční služby - komoditizace, ...).
- ▶ **Přehnaný** - přehnané upozorňování pouze na jediný přínos daného produktu (Mountfield - cena).
- ▶ **Matoucí** - příčinou může být nekonzistentní komunikace nebo špatně zvolené distribuční kanály (prodej značkového zboží v supermarketech, hypermarketech, webová prezentace hotelu a skutečnost, renomovaná čerpací stanice - nekvalitní benzín, ...).

REPOSITIONING

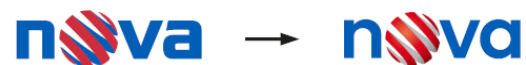
- ▶ Změna dosavadní vytvořené pozice.
- ▶ Velký důraz kladen na marketingovou komunikaci.
- ▶ Coop, Česká spořitelna, ...

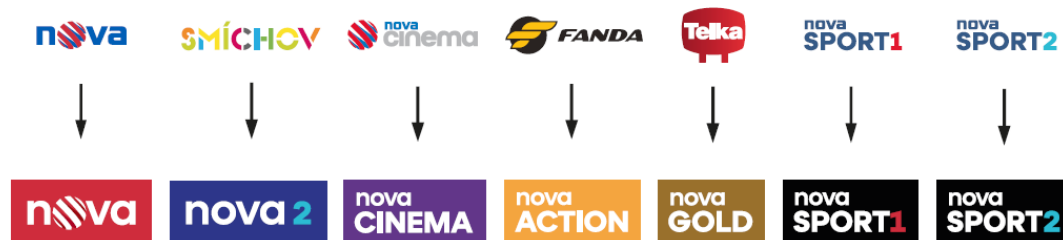

REPOSITIONING VERSUS REBRANDING

- ▶ **Repositioning** = název firmy zůstává, ale image a poselství vůči veřejnosti je žádoucí změnit.
- ▶ **Rebranding** = změna názvu firmy.
- ▶ **Repositioning + Rebranding** = vytváří obraz současné, úspěšné a ziskové společnosti.

NOVÁ LOGA SKUPINY

 nova → nova

4. CHOVÁNÍ ZÁKAZNÍKŮ NA TRHU SLUŽEB

- ▶ B2C ⇒ spotřebitelský trh
- ▶ B2B ⇒ trh organizací

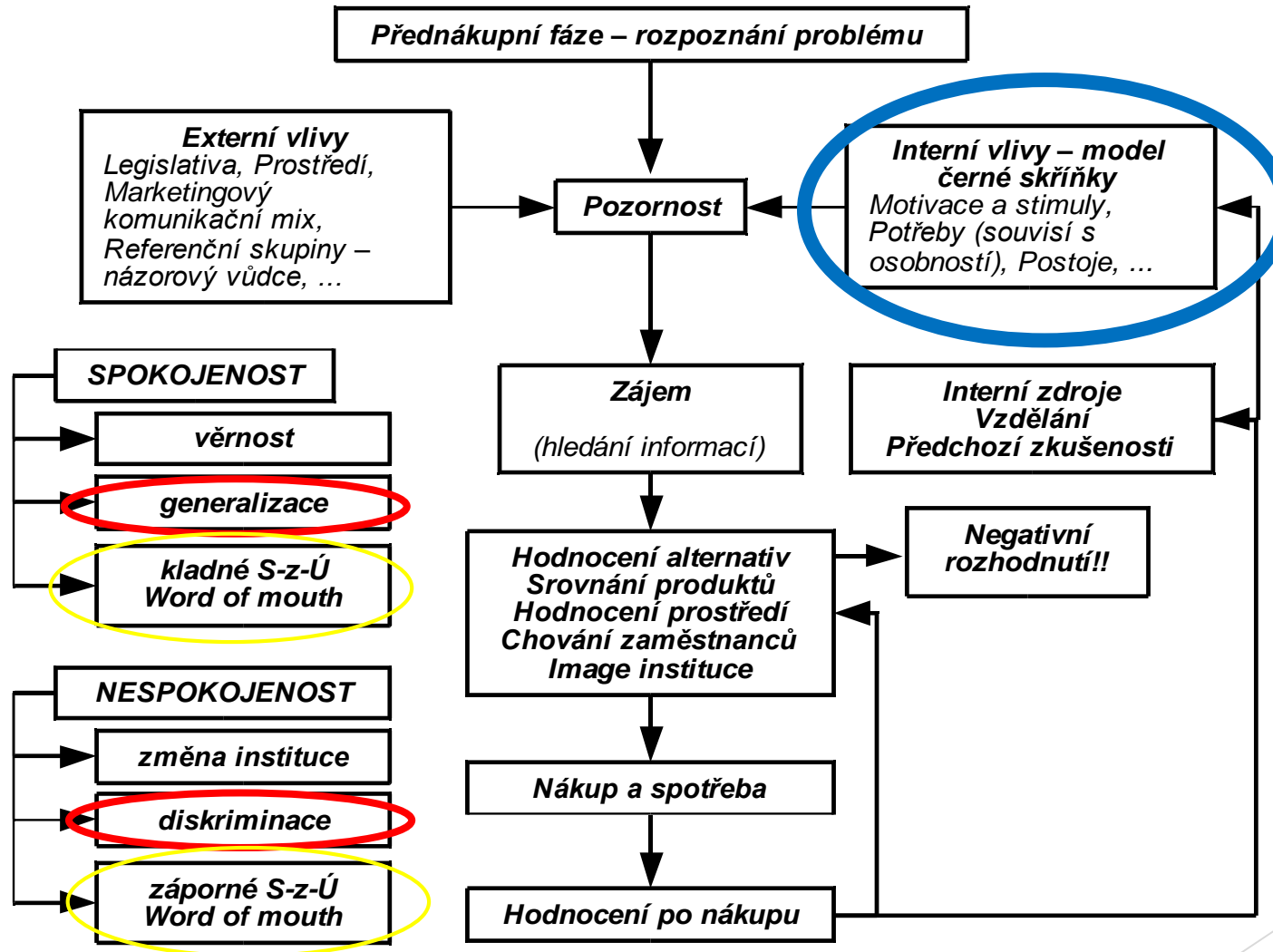

AFFLUENTNÍ KLIENT

- ▶ Jsou aktivní, sebevědomí, nároční, dost vydělávají a chtějí si něco užít.
- ▶ O své peníze se starají, plánují a vybírají si.
- ▶ Nejsou to „milionáři“. Jenže *na utrácení „mají dost“*.

NÁKUPNÍ ROZHODOVACÍ PROCES

WORD OF MOUTH (WoM) - „ŠEPTANDA“

- ▶ Je interpersonální, neformální a odehrává se mezi dvěma či více lidmi, z nichž žádný není komerčním prodejcem, kterému by z takového prodeje plynul přímý zisk.
- ▶ Podnětem ke šíření je zejména vlastní zkušenost.
- ▶ Způsob redukce „ponákupní“ disonance.
- ▶ Levné X ztráta kontroly nad šířeným obsahem.
- ▶ **pWoM X eWoM!!!**
- ▶ **Negativní WOM se šíří rychleji než pozitivní!!!**

DĚKUJI ZA POZORNOST.

